

WOJEWODA ŚLĄSKI

NP.11.4131.1.733.2022

Katowice, dnia 4 sierpnia 2022 r.

Rada Gminy Psary

ROZSTRZYGNĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XLIV/458/2022 Rady Gminy Psary z dnia 27 czerwca 2022 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XLI/420/2022 w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Psary na 2022r., w części określonej w § 1 ust. 1 uchwały, jako sprzecznej z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119), dalej jako „ustawa o wychowaniu w trzeźwości”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 27 czerwca 2022 r. Rada Gminy Psary przyjęła uchwałę Nr XLIV/458/2022 w sprawie zmiany Uchwały Nr XLI/420/2022 w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Psary na 2022r. W § 1 ust. 1 przedmiotowej uchwały Rada Gminy postanowiła dokonać zmiany w załączniku do Uchwały Nr XLI/420/2022 poprzez nadanie pkt 5 pt. „Realizatorzy Programu i zasoby instytucjonalne Gminy Psary” nowego brzmienia: *„Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Psary będzie realizowany za pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej w Psarach – Punkt Konsultacyjny, Urzędu Gminy w Psarach, Organizacji Pozarządowych. Zasoby instytucjonalne Gminy Psary tworzą: Urząd Gminy Psary, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Zespoły Szkolno – Przedszkolne, Szkoły Podstawowe, Żłobek, Ośrodek Zdrowia, Biblioteki Publiczne, Gminne Ośrodki Kultury, Centrum Usług Społecznych, Ochotnicze Straże Pożarne, Kluby Sportowe, Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych im. Dominika Savio w Sarnowie, Komisariat Policji w Wojkowicach.”*

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, iż uchwała, w części określonej w § 1 ust. 1 jest niezgodna z prawem.

Zgodnie z treścią art. 4¹ ust. 1 – 2 i ust. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości (na dzień podjęcia uchwały):

1. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) (uchylony);
- 5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 6) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 7) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia. **Gminny program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, o których mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie.** W celu realizacji gminnego programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika.

5. Zasady wynagradzania członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych określa rada gminy w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zatem biorąc pod uwagę wyżej przywołane regulacje ustawowe wskazać należy, że Rada Gminy, poprzez dokonanie zmiany pkt 5 załącznika do uchwały Nr XLI/420/2022, doprowadziła do stanu, w którym Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Psary na 2022r. nie wskazuje precyzyjnie, który z wymienionych podmiotów będzie realizował ten Program.

Wskazana regulacja zawarta w § 1 ust. 1 uchwały jest sprzeczna z art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości w związku z art. 2 i art. 7 Konstytucji RP. Zgodnie z powołanym wyżej art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości Rada mogła wskazać jako realizatora Programu jednostkę (a nie jednostki) inną niż ośrodek pomocy społecznej lub centrum usług społecznych. Tymczasem Rada wskazała wielu realizatorów Programu, co jest sprzeczne z art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

Organ nadzoru wskazuje, że wypełniając delegację z art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości Rada może wskazać jednostkę realizującą Program – inną niż ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, jednak w takim przypadku z programu powinno wyraźnie wynikać, która jednostka realizuje Program. Tymczasem analizowana zmiana Programu zawiera kilka podmiotów (Program będzie realizowany za pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej w Psarach – Punkt Konsultacyjny, Urzędu Gminy w Psarach, Organizacji Pozarządowych) i nie wynika z niej wyraźnie, który z nich głównym realizatorem Programu.

Organ nadzoru wskazuje, że możliwe jest doprowadzenie do stanu zgodnego z prawem poprzez wyeliminowanie jedynie § 1 ust. 1 uchwały.

Powyżej opisane uchybienia w przedmiotowej uchwale należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienie, prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa w uchwale to takie naruszenie, które powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności

z określonym przepisem prawnym, sprzeczność ta jest oczywista i bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od samego początku (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 marca 2017 r., sygn. akt II SA/Wa 2197/16, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Ol 859/18, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Gd 693/18; publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych).

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

W świetle powyższego należy uznać, że stwierdzenie nieważności uchwały Nr XLIV/458/2022 Rady Gminy Psary z dnia 27 czerwca 2022 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XLI/420/2022 w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Psary na 2022r.- we wskazanej części jest uzasadnione i konieczne.

Pouczenie:

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Z up. Wojewody Śląskiego

Iwona Andruszkiewicz
Wydział Nadzoru Prawnego - Zastępca Dyrektora
Wydziału Nadzoru Prawnego